Հարցաթերթ
Աշխարհագրություն առարկայի օլիմպիադայի
մարզային փուլի – 2022-2023 ուս. տարի
/տևողությունը – 120 րոպե/
10 – րդ դասարան

1. Պնդումներից յուրաքանչյուրի համար նշել՝ ճիշտ է, թե՝ սխալ 1միավոր

ա. ՀՀ գետային ցանցի խտությունը փոքր է հրաբխային լեռնավահանների և սարավանդների մարզում և ավելի մեծ՝ ծալքաբեկորավոր լեռների մարզում

բ. Սևանա լճի ավազանում տարեկան թափվող տեղումների քանակը ավելի շատ է քան Սյունիքի մարզում

գ. ՀՀ տարածքում առավելագույն տեղումների քանակը դիտվում է Թեժ լեռան գագաթին

դ. ՀՀ տարածքում ամենաքիչ տեղումները թափվում են Շիրակի դաշտի տարածքում

2. Պնդումներից յուրաքանչյուրի համար նշել՝ ճիշտ է, թե՝ սխալ 1միավոր

ա. Չեխոսլովակիան դադարել է գոյությունը քաղաքական քարտեզի ձևավորման նորագույն փուլի երրորդ ենթափուլում

բ. Էրիթրեայի անկախացմամբ Եթովպիան զրկվեց դեպի համաշխարհային օվկիանոս անմիջական ելքից

գ. Ուզբեկստանը և Լիխտենշտայնը ունեն կրկնակի ներցամաքային դիրք

դ. Տարածքի մեծությամբ աշխարհում խոշորագույն էքսկլավը (կիսաէքսկլավը) Կալինինգրադի մարզն է

3. Նկարագրով որոշել պետությունը 1միավոր

Այս հանրապետությունը աշխարհի միակ «կղզային քաղաք-պետությունն է»՝ չնայած որ բաղկացած է 60-ից ավելի կղզիներից: Ներկայումս մարդկային զարգացման համաթվի ցուցանիշով աշխարհի ամենաբարեկեցիկ երկրներից մեկն է, իսկ իր աշխարհամասում, մեկ շնչին բաժին ընկնող ՀՆԱ ցուցանիշով, արդեն երկար տարիներ առաջատար եռյակում է:

4. Նշված եզրույթներից ո՞րը չի առնչվում քարոլորտի հետ 1միավոր

ա. կարստ բ. աբլյացիա գ. ռիֆտ դ. պեդոսֆերա

5. Ո՞ր օդային զանգվածն է տիրապետող (գրել միայն անունը).

ա. հարավային կիսագնդի մերձարևադարձային գոտում հունիս-օգոստոս ժամանակահատվածում 1միավոր

բ. մերձանտարկտիկական գոտում դեկտեմբեր-փետրվար ժամանակահատվածում 1միավոր

6. Խնդիրներ

ա. Ա կետում դեկտեմբերի 22-ին արևի ճառագայթների անկման անկյունը եղել է նույնքան, որքան Երևանում մարտի 21-ին է լինում: Որո՞նք են այն աշխարհագրական լայնությունները, որոնց վրա կարող է գտնվել Ա կետը: 1միավոր

բ. Ճանապարհորդը հունիսի 22-ին մեկնել է մի կետից, որը Երևանի հետ նույն միջօրեականի վրա էր, սակայն կեսօրին ստվերներ չկային: Ո՞րն է ճանապարհորդի մեկնարկային կոորդինատները և քանի՞ կիլոմետր նա պետք է ճանապարհորդեր հյուսիսային ազիմուտով որպեսզի հասներ հյուսիսային բևեռային շրջագծին: 1միավոր

7. Թվարկել

ա. Որոտան գետի ավազանում չորս ջրամբար, որոնք սպասարկում են Որոտանի կասկադի էլեկտրկայաններին 1միավոր

բ. Եվրասիայի հիմքում գտնվող չորս պլատֆորմ 1միավոր

8. Դասավորել

ա. նշված քաղաքները ըստ տարվա ընթացքում ցերեկվա առավելագույն տևողության աճող հաջորդականության՝ Փարիզ, Կիտո, Նորիլսկ, Հռոմ 1միավոր

բ. նշված գետերը ըստ դրանց վրա Կորիոլիսի ուժի մեծության աճող հաջորդականության՝ Լիմպոպո, Ամազոն, Դանուբ, Յուկոն 1միավոր

9. Բացատրել՝ հարցադրումներից յուրաքանչյուրի համար ներկայացնելով երկու պատճառ

ա. Համաձայն վերջին տասնամյակներին դիտվող միտումների կանխատեսվում է, որ առաջիկայում նոր մեգաքաղաքներ (10մլն և ավելի բնակիչ) հիմնականում ի հայտ են գալու զարգացող երկրներում: Ինչո՞վ է պայմանավորված նման միտումը 1միավոր

բ. ԱՄՆ արևմտյան նահանգների բնակչության խտությունը հիմնականում ավելի փոքր է՝ համեմատած արևելյան նահանգների հետ: Ինչու՞ է այդպես 1միավոր

10. Դիտարկեք միտումը և պատասխանեք հարցերին

Նկարում Աֆղանստանի բնակչության աճի դինամիկան է 1970-2021թթ. ժամանակահատվածում

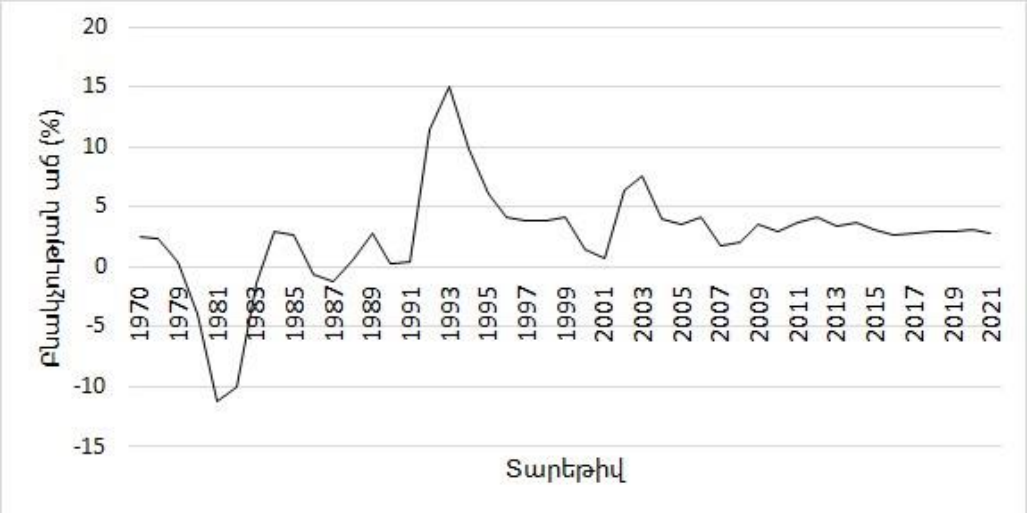

ա. Ո՞ր տարեթվերին է բնակչության աճը եղել բացասական 0.5միավոր

բ. Ո՞րն է նման նվազմանը հանգեցրած գործոնը 0.5միավոր

գ. Բացատրեք նվազմանը հաջորդած թռիչքային աճի պատճառը 0.5միավոր

դ. Նշեք 2010-2021թթ. բնակչության աճի կայունացման 1 կարևոր պատճառ 0.5միավոր

11. Բացատրել հասկացությունը և պատասխանել հարակից հարցերին

ա. Ի՞նչ է կրակային երկրագործությունը (0.25միավոր): Որտե՞ղ է կրակային երկրագործության արդյունքում անապատացման ռիսկը ավելի մեծ. Սահելի՞ գոտում, թե՞ Ամազոնիայում (0.25միավոր) և ինչու՞ (0.5միավոր):

բ. Ի՞նչ է սուբուրբանիզացիան (0.25միավոր): Ո՞ր տիպի երկրներին է այս երևույթը ավելի բնորոշ՝ զարգացա՞ծ, թե՞ զարգացող (0.25միավոր) և ինչու՞ (0.5միավոր): 1միավոր

12. Մեռատարիքային բուրգերը համապատասխանեցնել ժողովրդագրական անցման փուլերին (օր.՝ Ա- Փուլ5) 2 միավոր

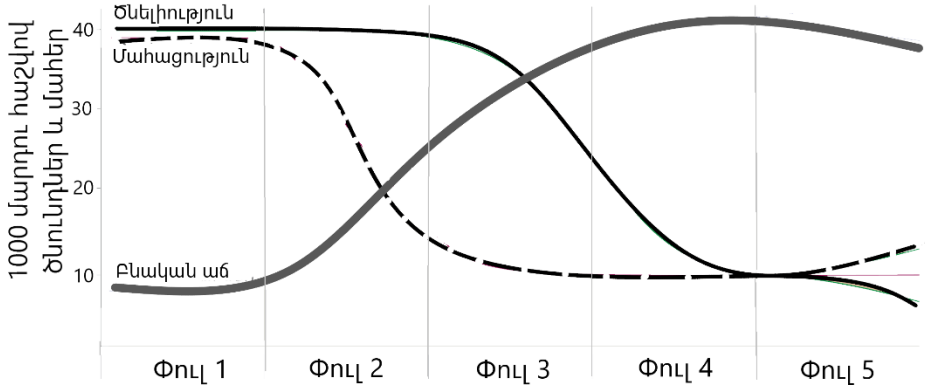

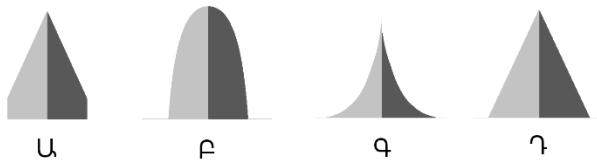

Առարկայական հանձնաժողովի նախագահ՝ Վ.Ասատրյան